

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ghenadie Plămădeală, Iurie Bejenaru,
Mariana Pitic,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, declarate de partea vătămată Lazarenco Ion și de inculpatul

Melnic Vasile XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>07.12.2015 - 12.06.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>11.09.2018 - 05.03.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>06.12.2019 - 15.09.2020,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>11.12.2020 - 24.11.2021,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>06.04.2022 - 13.06.2022.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 12 iunie 2019, Melnic Vasile a fost condamnat în baza **art. 190 al. 2) p. c)** Cod penal la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale sau surselor financiare pe un termen de 3 ani.

Potrivit art. 84 alin. (4) Cod penal, **prin adăugirea** parțială a părții neexecutate a pedepsei aplicate prin sentința Judecătorei Ialoveni din 20.03.2014, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 8 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale și surselor financiare pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Lazarencu Ion a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se expună în ordinea procedurii civile.

1.1. Prin încheierea din 12.07.2017, instanța a hotărât: „*A corecta eroarea evidentă admisă în dispozitivul sentinței Judecătorei Chișinău din 12.06.2017 și mențiunea greșită prin care Melnic Vasile a fost declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 al. 4) CP, cu aplicarea pedepsei de 8 ani închisoare, cu mențiunea corectă prin care Melnic Vasile este declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 al. 2) p. c) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 6 ani închisoare. În rest, dispozitivul sentinței din 12.06.2017 în privința lui Melnic Vasile se menține fără modificări*”.

Instanța a statuat că, în privința inculpatului sunt aplicabile prevederile art. 126 al. 1) CP, în redacția din 29.07.2016, care ameliorează situația lui și au efect retroactiv.

Or, la adoptarea sentinței din 12.06.2017 urmau a fi aplicate prevederile art. 10, 10¹ CP, iar acțiunile inculpatului urmau a fi recalificate din **art. 190 al. 4) CP**, ca dobândirea ilicită a bunurilor prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții mari, conform **art. 190 al. 2) p. c) CP**, ca dobândirea ilicită a bunurilor prin înșelăciune și abuz de încredere, în proporții considerabile. Deoarece în urma erorii și omisiunii admise la adoptarea dispozitivului sentinței din 12.06.2017, acțiunile inculpatului greșit au fost încadrate în baza **art. 190 al. 4) CP**, eroarea admisă urmează a fi corectată, cu indicarea calificării corecte a acțiunilor inculpatului conform **art. 190 al. 2) p. c) CP**.

2. Instanța de fond a constatat că în luna octombrie 2011, inculpatul Melnic Vasile, acționând cu intenție directă, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se în mun. Chișinău, sub pretextul procurării de la partea vătămată Lazarencu Ion a unui microbuz de model „Mercedes Benz”, înmatriculat în Republica Irlanda, prin înșelăciune și abuz de încredere **a însușit de la partea vătămată autovehiculul indicat**, cauzând părții vătămate o daună considerabilă, în sumă de 5500 euro, echivalentul a 89.495 lei, conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a RM la acel moment.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că faptele indicate în rechizitoriu nu corespund realității.

Totodată, conform hotărârii Judecătorei Buiucani din 29.04.2014, din contul lui Melnic Vasile a fost încasată în beneficiul lui Lazarencu Ion suma de 5500 euro, la judecarea cauzei fiind constatat că în baza recipisei din 11.10.2011 Melnic Vasile a cumpărat de la Lazarencu Ion autocamionul de model „Mercedes Sprinter” la prețul de 7500 euro și, la transmiterea autovehiculului, a achitat un avans în mărime de 2000 euro, diferența de 5500 euro urmând să o achite în rate până la 11.02.2012.

Astfel, faptul transmiterii inculpatului de către partea vătămată a autovehiculului de model „Mercedes Benz Sprinter” și achitării în avans a sumei de 2000 euro a fost confirmat prin hotărâre judecătorească, precum și prin recipisa din 11.10.2011, semnată personal de către Melnic Vasile și autentificată prin ștampila Î.I. „Trans-Melnic”.

Deoarece nu a fost prezentată nicio probă care ar demonstra că recipisa din 11.10.2011 este un fals, iar hotărârea judecătorească din 29.04.2014 a fost casată din

careva motive legale, este considerat confirmat faptul primirii de către inculpat a automobilului de la partea vătămată.

La fel, au fost dovedite și condițiile conform cărora inculpatul a primit automobilul de la partea vătămată, suma avansului transmis și termenul în care urma să fie achitată restanța de 5500 euro.

Dat fiind că declarațiile părții vătămate și ale martorului Lazarenco A. se confirmă prin hotărârea judecătorească din 29.04.2014 și recipisele anexate la materialele cauzei penale, nu există niciun temei pentru a nu admite aceste declarații ca probe și a le considera neveridice și depuse din careva interese materiale, după cum a susținut apărarea.

Pe lângă aceasta, art. 190 alin. (4) Cod penal prevede răspunderea penală pentru dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții mari. Conform art. 126 alin. (1) Cod penal, în redacția din 14.04.2009, se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 2500 unități convenționale de amendă.

La momentul săvârșirii infracțiunii - luna octombrie 2011, acțiunile inculpatului au fost corect încadrate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, deoarece valoarea bunurilor dobândite ilicit de la partea vătămată constituiau suma de 89.495 lei.

Ulterior, prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în conținutul art. 126 alin. (1) Cod penal, au fost operate modificări, conform cărora se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, suma de 89.495 lei, valoarea bunurilor dobândite ilicit de la partea vătămată, la momentul actual nu mai constituie proporții mari, iar art. 10 alin. (1) Cod penal stabilește expres că legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Din conținutul art. 10 alin. (1) Cod penal rezultă că în privința inculpatului sunt aplicabile prevederile art. 126 alin. (1) Cod penal, în redacția din 29.07.2016, care ameliorează situația inculpatului și are efect retroactiv. Prin urmare, reieșind din valoarea bunurilor dobândite ilicit de la partea vătămată, acțiunile inculpatului nu se mai încadrează pe art. 190 alin. (4) Cod penal.

Deci, fiind confirmată pe deplin vinovăția inculpatului în dobândirea ilicită, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor părții vătămate, cu cauzarea de daune considerabile în sumă de 89.495 lei, acțiunile acestuia urmează a fi încadrate pe **art. 190 al. 2) p. c) CP**.

Totodată, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani din 29.04.2014, în beneficiul părții vătămate Lazarenco Ion a fost încasată deja suma de 5500 euro, diferența costului autovehiculului procurat de către inculpat.

Astfel încasarea aceleiași sume de 5500 euro din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate este inadmisibilă, deoarece persoana nu poate fi supusă în mod repetat unei răspunderi pecuniare pentru aceeași faptă.

3. Avocatul Pelin Valeriu a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că nu au fost prezentate probe care demonstrează vinovăția inculpatului, iar depozițiile lui Lazarenco Ion și soției acestuia, care sunt persoane cointeresate, nu s-au confirmat prin alte probe. Mai mult, mijlocul de transport este înregistrat până în prezent în Irlanda, nu a fost devamat în Republica Moldova, fiind cu volanul în partea dreaptă și, care, fiind interzis în Republica Moldova, nu poate fi obiect de vânzare-cumpărare. Careva acte ale automobilului nu există, partea vătămată confirmând că la poliție în Irlanda a declarat că pașaportul tehnic a fost pierdut. Totodată, orice transport nedeamat temporar poate să se afle în țară nu mai mult de 30 zile, iar la momentul adresării în organele de poliție automobilul nu putea fi în Republica Moldova.

Dosarul a fost intentat ilegal, or, la 12.02.2013, partea vătămată s-a adresat la IP Centru privind neachitarea de către Melnic Vasile a sumei de 5500 euro pentru microbuzul de model „Mercedes Sprinter”, iar la 18.03.2013 a fost dispusă neînceperea urmăririi penale, care este în vigoare la moment.

La 16.07.2013, Lazarenco Ion, repetat, s-a adresat la IGP Chișinău cu cerere analogică împotriva lui Melnic Vasile, la 23.07.2013 fiind intentat dosarul penal.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, procesul penal încetează, inclusiv în baza art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, atunci când există circumstanțe care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Or, probele administrate, inclusiv declarațiile părții vătămate, au fost examinate în cadrul cauzei civile, prin care a fost respinsă cererea lui Lazarenco Ion către Melnic Vasile privind încasarea datoriei de 5500 euro, ca neîntemeiată, fiind definitivă și irevocabilă.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019, apelul a fost admis, **casată sentința** și pronunțată o nouă hotărâre.

Melnic Vasile a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (4) Cod penal, **prin adăugirea** parțială a părții neexecutate a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoria Ialoveni din 20.03.2014, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 6 ani și 7 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că prin Legea nr. 179/26.07.2018, pentru modificarea unor acte legislative, la art. 190 Cod penal, în dispoziția alin. (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a daune considerabile”; iar în dispoziția alin. (2), lit. c) s-a exclus.

Ori, în luna octombrie 2011, Melnic Vasile, acționând cu intenție directă, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se în mun. Chișinău, sub pretextul procurării de la partea vătămată Lazarenco Ion a unui microbuz de model „Mercedes Benz”, înmatriculat în Republica Irlanda, prin

înșelăciune și abuz de încredere, a însușit de la partea vătămată autovehiculul indicat, cauzând părții vătămate o daună considerabilă în sumă de 5500 euro, echivalentul a 89.495 lei, conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a RM la acel moment.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate pe art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane *prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean*, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii incriminate fiind dovedită pe deplin.

5. Avocatul Tatarciuc Victor a declarat recurs ordinar, în numele părții vătămate Lazarenco Ion, solicitând casarea deciziei menționate și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, în limitele sancțiunii articolului incriminat, cu aplicarea pedepsei complementare.

Recurentul a indicat că, instanța de apel nu a indicat pe deplin motivele pe care se întemeiază soluția primită, unde faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, fiind incorect individualizată pedeapsa.

Or, în condițiile în care acesta de mai multe ori a fost condamnat pentru comiterea unor infracțiuni de aceeași natură, instanța de apel i-a aplicat pedeapsa inculpatului în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, care prevede închisoare de până la 3 ani, o pedeapsa prea blândă, cu numai 1 an închisoare.

Mai mult, inculpatul nu a recunoscut vina, nu a reparat prejudiciul cauzat și a falsificat înscrisuri, probe, pe care le-a prezentat organului de urmărire penală și instanței de judecată, deci, a comis și uz de fals, fapt confirmat prin raportul de expertiză nr. 8474 din 14.09.2015, ce constituie infracțiunea prevăzută de art. 310 alin. (1) Cod penal și escrocheria, cu imitarea folosirii situației de serviciu, în calitate de director, adică a comis o altă infracțiune, prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, fapt ce nu a fost apreciat de către instanța de apel și verificările, concluziile în acest sens nu se regăsesc în decizia instanței de apel.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Pelin Valeriu, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a invocat că la 12.02.2013, Lazarenco Ion s-a adresat cu o cerere la IP Centru contra lui Melnic Vasile privind neachitarea sumei de bani în mărime de 5000 euro pentru microbuzul de model „Mercedes”, iar la 18.02.2013 a fost emisă hotărârea de neîncepere a urmăririi penale, în vigoare în prezent.

La 16.07.2013, Lazarenco Ion, repetat s-a adresat la IGP Chișinău cu o cerere analogică împotriva lui Melnic Vasile, cu aceleași temeuri, iar la 23.07.2013 a fost intentat dosarul penal.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, procesul penal încetează, inclusiv în baza art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, atunci când există circumstanțele care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Intentarea dosarului penal pe același fapt, contra aceluiași învinuit (cu aceleași părți: martori, pătimaș, etc.) contravine legislației naționale și internaționale, la care Republica Moldova este parte și anume, contravine prevederilor art. 22 alin. (2) Cod

de procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal și art. 4 al Protocolului nr. 7 CEDO, potrivit căruia nici o persoană nu poate fi urmărită penal pentru aceeași faptă.

5.2. Inculpatul, la fel, a declarat recursuri ordinare, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat sau să fie dispusă rejudecarea cauzei în instanța de apel.

Recurentul a indicat că nu este vinovat, iar dosarul penal a fost fabricat.

6. Potrivit deciziei Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 septembrie 2021, recursurile inculpatului din 27.01.2020, 07.02.2020, 25.02.2020, 10.03.2020 au fost respinse ca inadmisibile.

Au fost admise recursurile avocaților Tatarciuc Victor și Pelin Valeriu, al inculpatului din 12.08.2019, casată total decizia menționată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a constatat că la 12 iunie 2017, a fost pronunțat dispozitivul sentinței prin care Melnic Vasile a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale sau surselor financiare pe termen de 3 ani. Potrivit art. 84 alin. (4) Cod penal, prin adăugirea parțială a părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Ialoveni din 20.03.2014, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 8 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale și surselor financiare pe termen de 3 ani. Acțiunea civilă a părții vătămate Lazarenco Ion a fost admisă în principiu, urmând ca asupra sumei concrete ce urmează a fi încasată în beneficiul lui să se expună instanța de drept comun în cadrul unui proces aparte, conform ordinii generale stabilite pentru cauzele civile.

Tot la aceeași dată, 12 iulie 2017, prima instanță a emis încheierea de corectare a erorii evidente din dispozitivul sentinței și mențiunea greșită, prin care Melnic Vasile a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 8 ani închisoare, cu mențiunea corectă prin care Melnic Vasile a fost declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 6 ani închisoare, în rest, dispozitivul sentinței fiind menținut.

Prin decizia din 05.03.2019, a fost admis apelul avocatului Pelin Valeriu, în numele inculpatului, fiind casată sentința, inclusiv din oficiu, conform art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Melnic Vasile a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătorei Ialoveni din 20.03.2014, stabilindu-i definitiv pedeapsă cu 6 ani și 7 luni închisoare, în rest, sentința fiind menținută.

Cu toate că instanța de apel a casat sentința, dispozitivul căreia a fost corectat prin încheierea din 12.07.2017, instanța nu s-a expus și asupra acestui fapt.

Astfel, prin încheierea din 12.07.2017, în temeiul art. 249, 250 Cod de procedură penală, prima instanță a corectat, apreciind ca eroare materială evidentă faptul că a calificat greșit acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, în loc de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, totodată a modificat și termenul de pedeapsă aplicat. Însă, prima instanță a calificat greșit acest fapt ca eroare materială

evidentă ce poate fi corectată în corespundere cu prevederile art. 249 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 249 alin. (1) Cod de procedură penală, erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de însuși organul de urmărire penală, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu, iar despre corectarea efectuată, organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal, iar judecătorul de instrucție sau instanța de judecată - o încheiere, făcându-se mențiune și la sfârșitul actului corectat.

Or, erorile materiale sunt greșeli scriptice simple privind numele sau prenumele, unele date calendaristice la care se referă actul, unele indicații numerice și altele, cu excepția erorilor de conținut.

Iar erorile de conținut nu se corectează conform dispozițiilor art. 249 Cod de procedură penală, dar prin intermediul căilor de atac.

Instanța de apel, prin decizia adoptată, cu toate că a casat sentința, nu s-a expus asupra faptului dacă prima instanță întemeiat a corectat eroarea, în baza art. 249 Cod de procedură penală.

Astfel, încadrarea juridică și quantumul sau termenul pedepsei cu închisoare, care a fost corectat prin încheierea primei instanțe din 12.07.2017, nu reprezintă eroare materială, în sensul prevederilor art. 249 Cod de procedură penală, dar se atribuie la eroare de conținut, care nu putea fi corectată prin încheiere de către prima instanță, dar prin intermediul căilor de atac. Mai mult, la soluționarea chestiunii de corectare a erorilor materiale, de către prima instanță nu au fost respectate nici prevederile art. 249 alin. (3) Cod de procedură penală, nefiind făcută mențiune la sfârșitul actului corectat - sentința Judecătorei Chișinău din 12.07.2017.

Totodată, sunt întemeiate argumentele expuse în recursurile declarate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la toate motivele esențiale invocate în apel.

Aceste concluzii rezultă din analiza hotărârii judecătorești contestate în raport cu motivele invocate în instanța de apel, unde au fost puse în discuție, inclusiv, câteva argumente principale, care au rămas fără răspuns, și anume, faptul că Melnic Vasile a declarat despre imposibilitatea participării avocatului Tatarciuc Victor, apărătorul lui Lazarencu Ion, deoarece Tatarciuc Victor inițial a fost avocatul lui Melnic Vasile la examinarea cauzelor civile și penale, totodată incompatibilitatea participării avocatului Tatarciuc Victor este legată și de faptul că pe cauza penală în privința acestuia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 Cod penal, Melnic Vasile este martorul denunțător; că inculpatul Melnic Vasile a insistat să fie interogat Lazarencu Ion; că organul de cercetare penală și organele procuraturii au întocmit față de Melnic Vasile un șir de documente procedurale, fără a-i acorda un translator.

Mai mult, în partea descriptivă a deciziei atacate, nici nu au fost indicate toate motivele expuse mai sus, ulterior fiind redat conținutul declarațiilor părții vătămate, martorilor, fiind menționate și probele scrise ce au fost verificate în instanța de apel, considerând în cele din urmă că vina inculpatului în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, a fost confirmată, însă instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra tuturor motivelor esențiale din apel, fără o fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile au fost respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se la expunerea selectivă doar asupra unora din ele, în final concluzionând că „În

prezența circumstanțelor descrise, Colegiul conchide cu certitudine că, Melnic Vasile a săvârșit escrocheria...”

Or, potrivit Avizului nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind calitatea hotărârilor judecătorești, pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor.

Deci, instanța de apel nu a dat răspuns la toate argumentele inculpatului, prin ce nu a rezolvat fondul apelurilor declarate.

7. Potrivit deciziei Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, apelul a fost admis, casată total sentința din 12.06.2017 și încheierea din 12.06.2017, și pronunțată o nouă hotărâre.

Melnic Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal și liberat de pedeapsă, din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Lazarenco Ion prejudiciul material în sumă de 5500 euro.

Instanța de apel a reținut că prima instanță, în mod inadmisibil, a adoptat două dispozitive diferite.

Or, prin dispozitivul sentinței Judecătoriei Chișinău din 12.06.2017, Melnic Vasile a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale sau surselor financiare pe un termen de 3 ani, iar prin sentința motivată din 12.06.2017, pronunțată public la 11.08.2017, inculpatul Melnic Vasile a fost recunoscut vinovat pe art. 190 alin. (2) p. c) Cod penal la 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor sau surselor financiare pe un termen de 3 ani. Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită, a fost adăugită parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 20.03.2014, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 8 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de funcții ce țin de primirea în gestiune a bunurilor materiale și surselor financiare pe un termen de 3 ani.

Totodată, este inadmisibilă și adoptarea unui act judecătoresc, ulterior pronunțării sentinței, prin care să fie schimbată de fapt soluția instanței. Or, prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 12.07.2017 a fost corectată eroarea evidentă admisă în dispozitivul sentinței Judecătoriei Chișinău din 12.06.2017, fiind corectată „mențiunea greșită prin care Melnic Vasile a fost declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 8 ani închisoare, cu mențiunea corectă prin care Melnic Vasile este declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 al. 2) p. c) Cod penal, cu aplicarea pedepsei de 6 ani închisoare.”

Astfel, sentința și încheierea de corectare a erorii, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, urmează a fi casate din alte motive, inclusiv din oficiu, cu adoptarea unei noi hotărâri, fără agravarea situației inculpatului, ținând cont de faptul că a fost depus apel doar de către apărare.

Instanța de apel a constatat că în luna octombrie 2011, inculpatul Melnic Vasile, acționând cu intenție directă, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, aflându-se în mun. Chișinău, sub pretextul procurării de la partea

vătămată Lazarencu Ion a unui microbuz de model „Mercedes Benz”, înmatriculat în Republica Irlanda, **prin înșelăciune și abuz de încredere a însușit** de la partea vătămată **autovehiculul** indicat, cauzând părții vătămate o daună considerabilă în sumă de 5500 euro, echivalentul a 89.495 lei, conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a RM la acel moment.

Organul de urmărire penală i-a incriminat lui Melnic Vasile comiterea infracțiunii prevăzute de **art. 190 alin. (1)** Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea unei daune în **proporție considerabilă**.

Instanța a statuat că, audiind participanții la proces și verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, probele administrate denotă că fapta reținută în sarcina inculpatului **Blanaru Eudochia** corespunde încadrării juridice prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane **prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean** care a produs daune considerabile.

Deci, a fost dovedită cu certitudine vinovăția inculpatului Melnic Vasile în comiterea escrocheriei, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane **prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean** care a produs daune considerabile. Concluzia rezultă din analiza probelor pertinente, concludente și utile, care nu au fost combătute de apărare, precum și din existența deducerilor suficient de puternice, clare și concordante sau a similitudinilor prezumției de fapt necombătute, care poate fi luat în considerație de comportamentul părților când sunt obținute dovezile respective.

Ori, prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în conținutul art. 126 alin. (1) Cod penal au fost introduse modificări, conform cărora se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern, în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Astfel, suma imputată inculpatului de 89.495 lei, nu mai constituie proporții mari.

Totodată, hotărârea civilă din 29.04.2014, prin care de la inculpatul Melnic Vasile s-a încasat în beneficiul lui Lazarencu Ion datoria de 5500 euro, a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31.03.2015, prin care au fost respinse pretențiilor lui Lazarencu Ion către Melnic Vasile despre încasarea datoriei de 5500 euro.

Prin urmare, nu există o hotărâre cu privire la încasarea aceleiași sume bănești de 5500 euro de la inculpat, urmare a constatării unei datorii, cât și a unui prejudiciu survenit în baza unei infracțiuni, urmând a încasa din contul inculpatului în

beneficiul părții vătămate prejudiciul material în sumă de 5500 euro, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că inculpatul a cauzat, prin infracțiune, părții vătămate un prejudiciul material în mărimea menționată.

8. Partea vătămată Lazareno Ion declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Recurentul invocă că inculpatul, la înșelarea părții vătămate, a acționat cu folosirea situației de serviciu, fiind director al ÎI „Trans-Melnic”, ce se confirmă prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2a-2965/2014 din 31.03.2015, la cererea lui Lazareno Ion către Melnic Vasile privind încasarea prejudiciului în mărime de 5500 euro, prin care a fost încetată cauza civilă pe motiv că Lazareno Ion s-a adresat către persoana fizică Melnic Vasile, dar urma să se adreseze către persoana juridică ÎI „Trans-Melnic”, în interesele căror a activat inculpatul.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală.

8.1. Declară recurs ordinar și inculpatul, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat, iar acțiunea civilă să fie respinsă.

Recurentul indică că acuzarea nu a prezentat careva probe ce i-ar demonstra vinovăția, iar depozițiile părții vătămate și ale soției lui, persoane cointeresate, nu s-au confirmat prin alte probe. Mai mult, automobilul de model „Mercedes” este înregistrat până în prezent în Irlanda, nu a fost devamat în Republica Moldova, este cu volan pe partea dreaptă și, fiind interzis în Republica Moldova, nu poate fi obiect de vânzare-cumpărare. Pașaportul tehnic al automobilului nu există, iar Lazareno Ion a prezentat la anchetă documente că la poliție în Irlanda a declarat că pașaportul tehnic a fost pierdut. Mai mult, orice transport (nedevamat) temporar poate să se afle în Republica Moldova nu mai mult de 30 zile, iar la momentul adresării în organele de poliție, automobilul nu putea fi în țară.

Pe lângă aceasta, dosarul a fost intentat în privința lui Melnic Vasile ilegal, or, la 12.02.2013, Lazareno Ion s-a adresat cu o cerere către IP Centru contra lui Melnic Vasile privind încasarea sumei de 5000 euro pentru microbuzul „Mercedes”, iar la 18.02.2013 s-a dispus neînceperea urmăririi penale, hotărârea fiind în vigoare până în prezent.

Pe 16.07.2013, Lazareno Ion repetat s-a adresat către IGP mun. Chișinău cu o cerere analogică contra lui Melnic Vasile, cu aceleași temeuri, la 23.07.2013 a fost intentat dosarul penal.

Probele administrate, inclusiv declarațiile părții vătămate, au fost examinate în cadrul cauzei civile, prin care a fost respinsă cererea lui Lazareno Ion către Melnic Vasile privind încasarea datoriei de 5500 euro, ca neîntemeiată, hotărârea fiind definitivă și irevocabilă.

Totodată, apărarea a invocat hotărârea Judecătoriei Buiucani din 29.04.2014 prin care de la Melnic Vasile în beneficiul lui Lazareno Ion a fost încasată suma de 5500 euro, în care s-a constatat că în baza recipisei din 11.10.2011, Melnic Vasile a cumpărat de la Lazareno Ion autocamionul de model „Mercedes Sprinter” la prețul de 7500 Euro și la transmiterea autovehiculului a înaintat un avans în mărime de 2000 euro, diferența de 5500 euro urmând să o achite în rate până la 11.02.2012. Astfel, faptul transmiterii de către partea vătămată inculpatului a autovehiculului de

model „Mercedes Benz Sprinter” și achitării sumei de 2000 euro ca avans se confirmă prin hotărâre judecătorească, precum și prin recipisa din 11.10.2011. semnată personal de către Melnic Vasile, autentificată prin ștampila Î.I. „TRANS-MELNIC”. Această hotărâre a fost casată prin decizia din 31.03.2015, prin care au fost respins pretențiile reclamantului Lazarenco Ion către Melnic Vasile privind încasarea datoriei de 5500 euro.

Mai mult, din probele administrate nu s-a dovedit faptul că inculpatul a primit automobilul de la partea vătămată, suma avansului transmis și termenul în care urma să fie achitată restanța de 5500 euro, or, declarațiile părții vătămate și ale martorului Lazarenco Angela nu se confirmă prin probe obiective - hotărârea judecătorească din 29.04.2014 fiind casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13.05.2015 prin care acțiunea civilă a lui Lazarenco Ion a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Încasarea sumei de 5500 euro în beneficiu lui Lazarenco Ion de la Melnic Vasile este inadmisibilă, deoarece persoana nu poate fi supusă în mod repetat unei răspunderi pecuniare pentru aceeași faptă.

Instanța de apel nu a dat nici un contraargument cererii apărării prin care a solicitat încetarea cauzei penale pe motiv că pentru aceeași faptă există o hotărâre neanulată în privința lui Melnic Vasile, în baza art. 275 pct. 8), art. 332, art. 345 alin. (4) pct. 3), art. 350 Cod de procedură penală, instanța urmând să se expună asupra solicitărilor inculpatului privind încetarea procesului penal în legătură cu faptul că există deja o hotărâre neanulată de neîncepere a urmăririi penale pe aceleași temeuri, și în aceleași circumstanțe, care condiționează excluderea urmăririi, deoarece cazul dat are caracter de relații juridico-civile asupra cărora există o hotărâre civilă definitivă, precum și încălcarea termenelor de atragere la răspundere penală - 12.02.2013.

Lazarenco Ion s-a adresat cu o cerere către IP Centru împotriva lui Melnic Vasile privind neachitarea sumei de 5000 euro pentru microbuzul de model „Mercedes”, iar la 18.02.2013 s-a dispus neînceperea urmăririi penale, hotărârea fiind în vigoare până în prezent. La 16.07.2013, Lazarenco Ion, în mod repetat, s-a adresat către IGP mun. Chișinău cu o cerere analogică contra lui Melnic Vasile, cu aceleași temeuri și la 23.07.2013 a fost intentat dosarul penal.

Or, intentarea dosarului penal pe același fapt, contra aceluiași învinuit (cu aceleași părți: martori, pățimaș, etc.) contravine legislației naționale și internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv prevederilor art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal și art. 4 al Protocolului nr. 7 CEDO; încălcările procedurale flagrante, care duc la anularea actului de învinuire sunt și acele că lui Melnic Vasile nu i-au fost lămurite toate drepturile învinuitului.

Învinuirea i-a fost înaintată fără a-i fi explicate drepturile, deci este ilegală și urmează a fi exclusă, iar încălcările grave, esențiale, comise la întocmirea și adoptarea ordonanței de punere sub acuzare (bănuț, învinuit) duc la încălcarea dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil, motiv din care instanța urmează să adoptate o hotărâre de încetare a procesului penal.

La fel, instanța de apel nu s-a expus nici asupra faptului expirării termenului de bănuț, învinuirea înaintată peste termenul prevăzut la art. 63 Cod de procedură penală fiind ilegală, nu poate fi admisă, deoarece constituie o încălcare flagrantă a legislației și a drepturilor fundamentale prevăzute de CEDO. Or, învinuirea este ilegală, deoarece a fost înaintată cu încălcarea legislației și anume, conform art. 63

Cod de procedură penală, dacă bănuitul în termen de 3 luni nu i se înaintează învinuirea, atunci el se scoate de sub învinuirea penală, iar dosarul penal se încetează.

Astfel, învinuirea urma să-i fie înaintată până la 19.04.2015, deoarece a fost recunoscut în calitate de bănuțit la 20.01.2015, însă i-a fost înaintată la 20.04.2015, prin ce s-a încălcat art. 230 Cod de procedura penală și, conform art. 251 Cod de procedură penală, duce la nulitatea acesteia.

Instanța de apel vădit a încălcat principiile de bază ale procesului penal, nefiind dată o claritate acestui argument, care este unul fundamental pentru procesul penal.

Pe lângă aceasta, în raport cu cerința de achitare, instanța de judecată, în mod obligatoriu, trebuie să verifice toate probele administrate.

Melnic Vasile este vorbitor de limbă rusă, a absolvit școala rusă și foarte rău înțelege limba română, însă organul de cercetare penală și organele procuraturii și poliției au întocmit un șir de documente procedurale, iară a-i acorda translator, ce este o încălcare flagrantă a legislației, ce duce la nulitatea acestor acte procedurale, sau la achitarea persoanei „nelegitim” atrase (condamnate) la răspunderea penală pentru încălcarea art. 6 § 1 CEDO.

Mai mult, a fost condamnat datorită urmăririi din partea fostului său avocat Tatarciuc Victor, iar el ca director executiv nu a luat careva decizii financiare.

La 11.10.2011, Lazareno Ion a semnat contractul, iar el a semnat recipisa, confirmată prin ștampila întreprinderii directorului general Melnic Max și a transmis avansul de 2000 euro, după care Lazareno Ion s-a ascuns pentru 8 luni, până când la 25.08.2012, directorul general Melnic M. s-a adresat la Procuratura Generală, cu cererea din 29.09.2012, procuratura emițând ordonanță.

Procuratura a emis o hotărâre ilegală și în privința cererii de chemare în judecată în privința lui Melnic Vasile, odată ce răspunzător este firma „Trans-Melnic”.

Instanța de apel a ignorat hotărârea din 31.03.2015, nu i-a oferit cuvântul și l-a recunoscut vinovat, cu toate că răspundere poarte firma, iar dosarul a fost fabricat, el nu este vinovat, nu a luat banii, a dat bani.

Lazareno Ion nu i-a dat suma de 5500 euro, a semnat recipisa în numele companiei „Trans-Melnic”, unde este aplicată ștampila întreprinderii. A fost transmis lui Lazareno Ion avansul de 2000 euro, iar ultimul a semnat în contract că o să transporte microbuzul până la 14.10.2011 și îl va transmite prin actul de predare-primire, va prezenta avansul pentru declarația vamală a costului microbuzului, înregistrarea în Republica Moldova, iar plățile fiscale să fie transmise pe adresa firmei „Trans-Melnic”, după care va fi transferată suma de 5500 euro.

Lazareno Ion este unul din cei mai mari hoți de mașini în Europa, iar la 11.10.2011 în Republica Moldova nu era microbuzul.

Potrivit deciziei din 31.05.2015, în cauza civilă la cererea lui Lazareno Ion către Melnic Vasile privind încasarea datoriei de 5500 euro, instanța de apel a constatat că la 11.10.2011 a fost semnată o recipisă, numită contract de către Lazareno Ion, prin care a confirmat primirea avansului de la Melnic Vasile și și-a asumat obligația de a petrece devamarea, a prezentat factura fiscală, invoice-ul de a pune la evidență unitatea de transport.

Potrivit aceleiași recipise, în caz de neexecutare a obligațiilor, microbuzul va fi transmis la fier uzat și toate pretențiile financiare după 11.03.2012 nu sunt valabile și nu se iau în considerație.

Potrivit art. 753 alin. (1) Cod civil prin contractul de vânzare-cumpărare o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Norma de drept definește contractul de vânzare-cumpărare. Din obligația vânzătorului de a preda bunul rezultă că vânzătorul trebuie să fie proprietarul bunului și, odată cu predarea bunului, să transmită dreptul de proprietate.

La caz, obiectul pretinsului contract de vânzare-cumpărare este un mijloc de transport, dreptul de proprietate al căruia urmează a fi înregistrat în ordinea stabilită de legislație la ASP.

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 572 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință la locul și la momentul stabilit.

Însă, Lazarenco Ion nu și-a executat obligația de a transmite în modul corespunzător unitatea de transport cumpărătorului și, în asemenea circumstanțe, nu are dreptul de a cere diferența de cost.

Totodată, instanța de apel, în mod inadmisibil, a încasat prejudiciul material, cu toate că pe caz există o hotărâre definitivă și irevocabilă prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Lazarenco Ion, având puterea lucrului judecat.

Mai mult, nu există niciun document care ar demonstra că mijlocul de transport îi aparține lui Lazarenco Ion, iar acest mijloc de transport nici nu a trecut frontiera Republicii Moldova.

Potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate. în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 389 alin. (4) pct. 1), alin. (5) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei care urmează să fie executată. La adoptarea sentinței de condamnare cu stabilirea pedepsei care urmează să fie executată, instanța stabilește categoria pedepsei, mărimea ei și începutul calculării termenului executării pedepsei. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 3) și 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, indicații asupra circumstanțelor care atenuează sau agravează răspunderea, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3), (3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului pentru fiecare infracțiune constatată ca dovedită, pedeapsa definitivă pe care urmează să o execute. În toate cazurile, pedeapsa trebuie să fie precizată în dispozitivul hotărârii astfel încât la executarea sentinței să nu apară nici un fel de îndoieli cu privire la categoria și mărimea pedepsei stabilite de instanța de judecată. Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. Potrivit art. 84 alin. (1) și (4) Cod penal, dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, **stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate**. Conform prevederilor alin. (1) se stabilește pedeapsa **și în cazul în care, după pronunțarea sentinței, se constată că persoana condamnată este vinovată și de comiterea unei alte infracțiuni săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză**.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, cât și încheierii atacate (*pct. 1., 1.1., 2. din decizie*):

a) în descriptivele și dispozitivele sentinței și încheierii din 12.07.2017, absolut neîntemeiat și divergent a dispus și, ulterior, a modificat soluțiile cu privire la încadrarea juridică, cât și la individualizarea pedepsei, deoarece chestiunile privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și aplicarea pedepsei penale ultimului sunt soluționate doar prin sentința de condamnare, iar afirmația din încheierea menționată că acestea constituie *erori materiale evidente* este lipsită de

orice suport legal. Or, încheierea vizată și divergențele conținute în dispozitivul sentinței denotă o neclaritate totală privind constatarea vinovăției inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzută de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate pentru infracțiunea constatată fiind ca dovedită;

b) a indicat în dispozitiv absolut neclar că: „Cu aplicarea art. 84 al. 4) CP, la pedeapsa stabilită lui Melnic V.G. **se adăugă parțial** partea neexecutată a pedepsei stabilite lui prin sentința Judecătorei Ialoveni din 20.03.2014, și pedeapsa definitivă, spre executare, se stabilește lui - 8 ani 6 luni închisoare...”.

Ori, în temeiul art. 84 alin. (1) și (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa definitivă **prin cumul parțial sau total** al pedepselor aplicate.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Conform art. 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia

inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. **Învinuirea se consideră mai gravă** când în învinuire se introduc fapte și episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimăția juridică a celor săvârșite. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 23., 39., 41.*). Chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, corect dispunând casarea sentinței și a încheierii de corectare a erorilor din 12.07.2017, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 7. din decizie*):

a) a încadrat, în mod neclar și divergent, acțiunile inculpatului, inclusiv, judecând cauza în raport cu o altă persoană (*Blanaru Eudochia Grigore*), indicând că „...fapta reținută în sarcina inculpatului **Blanaru Eudochia Grigore** corespunde încadrării juridice prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică **dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile**”, reținând apoi aceeași încadrare juridică și privind acțiunile inculpatului Melnic Vasile.

Or, nu a coroborat recalificarea acțiunilor inculpatului pe art. 190 alin. (1) Cod penal, conform calificativelor: „**dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean...**” cu prescripțiile din art. 8, 10 Cod penal și jurisprudența națională (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința*

judecătorească, pct. 23., 39., 41.), sub aspectul că, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei (pct. 7. din decizie).

Deci, reîncadrând acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, în redacția nouă, în vigoare din 17.08.2018, conform indicilor: „...*prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean...*” a încălcat prevederile art. 66 alin. (1), (2) pct. 1), 325 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 8 și 10 Cod penal, deoarece aceste calificative, care majorează volumul învinuirii inițiale, nu existau la momentul săvârșirii faptei, asemenea împrejurări de fapt și de drept nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial și nici nu se regăsesc în fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, constatată de instanța de apel, în care, de altfel, divergent în raport cu noua calificare juridică acesteia, este stabilit că inculpatul, totuși, a săvârșit infracțiunea: „*prin înșelăciune și abuz de încredere*” (pct. 7. din decizie).

Pe lângă aceasta, nu a fost elucidată, în niciun fel, esența elementelor „...*prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean...*”, inclusiv coroborată cu acțiunile infracționale concrete și împrejurările de fapt incriminate inculpatului prin rechizitoriu;

b) a rezumat în descriptiv, absolut divergent și incorect, că: „*Organul de urmărire penală i-a incriminat lui Melnic Vasile comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea unei daune în proporție considerabilă...*”, or, prin rechizitoriu, inculpatul a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de **art. 190 alin. (4) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea unei daune în proporții mari;**

c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar al apărării, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 8.1., cât și în felul, și esența probatorie, în care acestea au fost enunțate.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de partea vătămată Lazarenco Ion și de inculpatul Melnic Vasile XXXX, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 01 iulie 2022.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ghenadie Plămădeală

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic